

TE WHAKAMAHII I TE KAUPAPA

Nau mai ki te labyrinth. Ko enei tuhi poto hei tohu mo te hitori o te labyrinths, me te tuku tohutohu mo te huarahi e hiahia ana koe ki te whakatata haere. Ata koa ki to hikoi.

HE WHAKAMAHII?

Ko te labyrinth he ara kotahi, ki te pokapū-kaore he mutunga o nga tupapaku, he ara matapo ranei mo te ngaro. I te nuinga o te wa e whai ana i tetahi o nga tauira noa, ka peita ai te labyrinth ki te kara, i whakatokia ki roto i te kara, ka waiho tonu ranei ki te papa-i roto i etahi atu mea ka taea.

Ka kitea nga labyrinths puta noa i te ao, a he roa to raatau hitori. Ko nga tauira noa i uru ki te whenua, kei te tapawha ki te kohatu, i tohuhia ranei ki nga pakitara o te ana kua kitea i roto i nga waahi rereke, tae atu ki nga tohu maha i roto i nga tuhinga tawhito. He maha nga taonga i hangaia e ratou i roto i nga karaiporo Romana, a ka whakatakotoria ki roto i nga papa o nga whare karakia nui o Europe.

I Chartres i Parani, hei tauira, he labyrinth rongonui i whakamahia e nga haerere i kore e toro atu ki Hiruharama.

Heoi, ko te hīkoi labyrinth ehara i te mahinga pai ki te hauauru-labyrinths i te taha Maori American, Hindu, Buddhist, Jain, me etahi atu kaupapa whakapono, e haere ana i te tini o te hunga kore whakapono. Kua tino rongonui a Labyrinths i nga tau tata nei mai i te hangahanga o te labyrinth i runga i te teriera (kaua ki te whakatu i roto i te papa) ka hangaia mo Grace Cathedral i San Francisco i nga tau 1990.

I enei ra, he maha nga taangata e haere ana ki te whakaaroaro, ki te whakaata, ki te wehe ranei i te waa mo tetahi wa poto. He maha nga taangata e kii ana i te wairua hihiri, ki te whakaihiihi, ki te puta ranei i te akiaki whakaawe i te wa i muri i te haere ranei, engari ko te nuinga o te waa he rangimarie.

Mena kaore e tukuna he mea ke atu, ka whakawhiwhia e te labyrinth tetahi waahi haumaru ka taea e koe te noho tahi me koe ake, kaua e tono tetahi mea mai ia koe engari me waiho e koe tetahi waewae ki mua o tetahi atu ka kih!

TE WHAKAMAHII I TE RANGI

Ko nga mea katoa e tika ana ki te haere i te labyrinth ko te tiimata ki te tiimata me te neke i te wa e haere ana koe ki te pokapū. Ka hiahia pea koe ki te aro ki tetahi whakaaro, ki tetahi patai ranei i a koe e haere ana, ma te maarama e pa ana ki o waewae me te neke i a koe e haere ana, e whakarongo ana ranei ki to manawa.

Ki te kore, ngana ki te warewarehia i to whakaaro mo nga whakaaro pukumahi kia rite ki taau e taea ai, engari kaua e manukanuka nui ki nga whakaaro katoa e pa ana ki a koe.

I te wa e haere ana koe, ka ahua pea koe ki te haere i te tere tere, i etahi wa ka ngoikore atu i etahi atu, ka hiahia pea ki te kati. Ka ahei koe ki te peka atu i etahi wa ki te haere e tetahi e haere ana i mua i a koe, ko etahi atu pea ka paahitia e koe. Ehara i te huringa te takahi, kaore he aha mena kaore koe e tae ki te pokapū.

Tangohia te wa e hiahia ana koe kia tae ki te pokapū, ka okioki ki reira i te waa ki te hiahia koe (noho, tu, tuuri, aha ranei he tika.) Ka rite ana koe, waiho te labyrinth ma te ara i te taha o te huarahi i uru atu koe ki te pokapū (mai i te taha ano ranei o te ara ano mena he kotahi noa te huarahi o te labyrinth).

Mena he maha nga taangata e tatari ana ki te whakauru ki te labyrinth i te wa ano, ka whakaatuhia e te ope (ina he kotahi) te waa e hiahia ana koe ki te tiimata i to hikoi, kia pai ai te waahi i waenga i ia tangata i te tiimata. Ka tohu hoki ratou i te wa e tuwhera ana te labyrinth mo te haere, ko te tikanga ma te whakatangi i tetahi pere iti (kaore e tika kia rere ki te tiimata i to hikoi kia tae ra ano koe ka taka - to wa).

Waihoki, ka whakatata atu ki te mutunga o te wa e waatea ana, ka tutakina e te ope te haerenga me tetahi atu mowhiti o te pupuhi. Ko te nuinga o nga taangata e pai ana ki te noho me te whakaaro huritao i a ratau haere i mua i te tere o te haere, me etahi pea ka whakaata i roto i te tuhipoka kia mau tonu ai ratou.

Kaa koa mena kei te haere koe i te mauiui noa, kaore ranei he kaiwhakarato, katahi ka whakamahi koe i to whakaaro ano i te wa ka timata koe me te whakaoti i to hikoi.

NGĀ WHAKAMAHİ MO TE WHAKAMAHİ

Ahakoa kaore he ture uua me te tere mo te haere i te labyrinth, ka whai hua pea nga mea hei whai ake hei whakaaro:

- Mena ka taea e koe, tukuna koa nga hu me nga hu i mua i te haere i te labyrinth, ina koa ki te waikore. Ma tenei ka awhina i te tiaki i te koiora o te labyrinth.
- Me whakaweto atu nga waea pūkoro, a kia kore e korero ka taea e koe te haere ana me te wa e tatari ana kia tiimata etahi atu ka mutu ranei to ratou haere. Kaua e rere i roto i te tapahanga.
- Kia toro atu o ringaringa ki waho, ka haere i tetahi tere, me te mahi i nga mea katoa e pai ana ki te labyrinth - engari kia maharatia me te whakaute i nga hiahia o etahi atu.
- I runga i te hikoi manaaki, i runga i nga tohutohu a te kaihoe, ka hiahia pea koe ki te hoki ki to noho i te wahangu i muri i to hikoi me te hikoi haere ano, me waiho noa ma te ata.

Ko te mea nui kia maumahara ki nga whakaaro ko te whakaute i etahi atu taangata, me te whakaute i te labyrinth ake (kia kaua e pakaru nga taonga, ka pakaru ranei). Ka hiahia pea koe ki te tirotiro i nga tamariki nohinohi ia e haere ana.

HEI MUA O TE TINO

Mena i pai koe ki to hikoi, me te hiahia pea ki te tirotiro atu mo te labyrinths, kei te hiahia koe ki te toro ki te paetukutuku Labyrinth Launchpad, www.labyrinthlaunchpad.org, kei reira nga momo paetukutuku, pukapuka, ataata YouTube me nga raarangi kua raarangi (i roto i momo reo). Kei roto i tenei ko te 'The Labyrinth Locator', he waahi rapu ipurangi mo te rapu labyrinths e tata ana ki te waahi kei hea koe.